

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 150/2018-144

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) o sťažnosti mesta Vysoké Tatry, Starý Smokovec 1, Vysoké Tatry, zastúpeného HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Gajan, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo mesta Vysoké Tatry na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, **p o r u š e n é b o l i .**

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Mestu Vysoké Tatry priznáva úhradu trov konania v sume 570,06 € (slovom päťstosedemdesiat eur a šesť centov), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2017 osobne doručená sťažnosť mesta Vysoké Tatry, Starý Smokovec 1, Vysoké Tatry (ďalej aj „sťažovateľ“), zastúpeného HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Gajan, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a základných práv podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžr 154/2016 z 23. augusta 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Sp 21/2014 z 30. septembra 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Poprad, odboru katastrálneho (ďalej len „okresný úrad“) č. C 175/2005-21 zo 4. júla 2014 (ďalej len „rozhodnutie zo 4. júla 2014“), ktorým bolo rozhodnuté podľa § 5 a § 7 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“) a § 3 ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o usporiadaní vlastníctva k pozemkom“) o návrhu Bývalého urbárskeho spolumajiteľstva ■■■■■ – pozemkového spoločenstva ■■■■■ (ďalej len „pozemkové spoločenstvo“) tak, že okresný úrad členom pozemkového spoločenstva podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom potvrdil vlastníctvo k nehnuteľnostiam presne špecifikovaným vo výroku tohto rozhodnutia (ďalej len „sporné nehnuteľnosti“).

Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

V posudzovanej veci sa uskutočnilo pred správnymi orgánmi konanie smerujúce k vydaniu rozhodnutia podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území ■■■■■. Sťažovateľ zdôrazňuje, že pozemkové spoločenstvo doručilo okresnému úradu 28. júla 2005 námietku proti osvedčeniu nehnuteľnosti z PKV ■■■■■ mpč. ■■■■■ katastrálne územie ■■■■■ a návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom.

Okresný úrad vydal v predmetnom správnom konaní viacero rozhodnutí, a to

- rozhodnutie č. k. C-175/2005-01 z 15. decembra 2008, ktorým bolo potvrdené nadobudnutie vlastníctva v prospech pozemkového spoločenstva podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom (zrušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sp 39/2009 z 15. júna 2010),

- rozhodnutie č. k. C-175/2005-02 z 20. decembra 2010, ktorým bolo opätovne potvrdené nadobudnutie vlastníctva v prospech pozemkového spoločenstva podľa § 12 ods. 1 písm. a) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom (zrušené rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Sp 6/2011 z 23. februára 2012),

- rozhodnutie č. k. C-175/2005-12/Mk z 19. novembra 2012 (ďalej len „rozhodnutie z 19. novembra 2012“), ktorým okresný úrad návrhu pozemkového spoločenstva nevyhovel.

Sťažovateľ uvádza, že proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 podalo pozemkové spoločenstvo odvolanie, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov rozhodnutím č. Co-4/2013-Bo z 30. septembra 2013 (ďalej len „rozhodnutie z 30. septembra 2013“) tak, že rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 zrušila a vec vrátila okresnému úradu na ďalšie konanie. Sťažovateľ považuje rozhodnutie Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013 za nezákonné a tvrdí, že vo veci bolo prípustné podanie opravného prostriedku podľa príslušných ustanovení (v tom čase platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku [(ďalej aj „OSP“), opravné prostriedky proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov]. Pozemkové spoločenstvo síce návrh krajskému súdu v tejto veci z opatrnosti podalo, avšak krajský súd konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 3 S 94/2012 uznesením z 28. augusta 2014 zastavil, pričom citované rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Sťažovateľ namieta, že rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012, proti ktorému nebol podaný v zákonom ustanovenej lehote riadny opravný prostriedok, nadobudlo právoplatnosť, takže v poradí štvrté rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014 je v dôsledku uplatnenia zásady *res iudicata* neplatné.

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie ním označených práv zaručených ústavou a dohovorom arbitrárnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, z ktorého podľa jeho tvrdenia nevyplýva, na základe akých skutočností dospel k záveru, že sú splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozsudku krajského súdu. V konkrétnostiach argumentuje, že

z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva, či sa odvolací súd zaoberal nasledujúcimi skutočnosťami:

- na základe akej úvahy dospel správny orgán k záveru, že navrhovateľ správneho konania je aktívne legitimovaným subjektom a je osobou, ktorej možno podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom potvrdiť, že sporné pozemky sú jeho vlastníctvom,

- kedy správny orgán v súlade s § 7 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom uverejnil návrh registra na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci spolu s poučením podať námietky, prípadne kedy ho doručil do vlastných rúk navrhovateľa správneho konania alebo aký iný postup podľa § 7 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom zvolil, keďže nebolo preukázané, že návrh bol v súlade s § 12 ods. 2 označeného zákona podaný v lehote ustanovenej na podanie námietok,

- správnosťou tvrdenia správneho orgánu, že navrhovateľ správneho konania prevzal výpis z návrhu ROEP (register obnovenej evidencie pozemkov) 21. júla 2005, keďže táto skutočnosť z obsahu administratívneho spisu nevyplýva,

- či správny orgán bol vecne príslušným správnym orgánom na konania v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) a b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom,

- či bol dodržaný postup podľa § 12 ods. 2 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, a teda či bol návrh postúpený komisii na prerokovanie,

- či správny orgán vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu,

- že správny orgán predložil krajskému súdu neúplný administratívny spis,

- či správny orgán náležite zistil okruh vlastníkov, resp. spoluvlastníkov.

Sťažovateľ v prvom rade dôvodí nedostatkom aktívnej legitimácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu v príslušnom správnom konaní a namieta, že správne orgány sa nezaoberali neplatnosťou osvedčenia vydaného formou notárskej zápisnice č. N 391/2003, Nz 92217/2003 spísanej na Notárskom úrade [REDACTED] so sídlom v Poprade 14. októbra 2003 (ďalej len „notárska zápisnica zo 14. októbra 2003“), ktorou mali byť osvedčení jednotliví podieloví spoluvlastníci, ktorí sa svojvoľne označili za údajných podielových spoluvlastníkov, a výškou ich spoluvlastníckych podielov

k nehnuteľnosti zapísanej vo vložke [REDAKOVANÉ] ako mpč. [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ].

S poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 17/2010 z 28. marca 2012 sťažovateľ argumentuje, že notárska zápisnica o osvedčení vyhlásenia o vydržaní osvedčuje iba pravdivosť toho, že ju spísala notárka, nie však existenciu podmienok vydržania. Na základe uvedeného zdôrazňuje, že dôkazné bremeno, čo sa týka preukázania pravdivosti obsahu notárskej zápisnice, zostalo na pozemkovom spoločenstve a jeho jednotlivých členoch, ktorí z neho vyvodzovali pre seba priaznivé právne dôsledky. Preukázanie neexistencie podmienok vydržania nebolo možné od sťažovateľa požadovať, keďže „*neexistencia určitej právnej skutočnosti majúca trvajúci charakter*“ sa zásadne nepreukazuje.

V predmetnom správnom konaní ani v napadnutom súdnom konaní podľa sťažovateľa nebolo žiadnym spôsobom preukázané, na základe akých právnych skutočností malo dôjsť k prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva a na základe akého právneho titulu jednotliví členovia pozemkového spoločenstva mali vstúpiť do práv a povinností členov pozemkového spoločenstva. V súlade s § 8 zákona o pozemkových spoločenstvách sa legitímnym členom pozemkového spoločenstva môže stať len osoba na základe prevodu alebo prechodu vlastníckeho práva, a nie na základe neplatnej notárskej zápisnice. Sťažovateľ je toho názoru, že „*na základe notárskej zápisnice nemôže právnická osoba [REDAKOVANÉ] nadobudnúť vlastníckeho právo k jednotlivým spoluvlastníckym podielom spoločnej nehnuteľnosti a súčasne ak by fyzické osoby chceli osvedčiť právnu skutočnosť vydržania, museli by byť osobne prítomné ako účastníci v danej notárskej zápisnici*“.

S odkazom na § 9 ods. 1 a § 10 zákona o pozemkových spoločenstvách sťažovateľ uzatvára, že účastníkmi notárskej zápisnice osvedčujúcej nadobúdaci titul k spoločným nehnuteľnostiam musia byť všetci spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti, nie pozemkové spoločenstvo, ktoré môže vykonávať iba právne úkony majúce charakter hospodárenia so spoločnou vecou.

K nedostatku vecnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu správneho orgánu podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom sťažovateľ uvádza, že účastníkmi konania podľa označeného ustanovenia tohto zákona sú všetci členovia pozemkového spoločenstva, keďže ide o tzv. nútené nerozlučné procesné spoločenstvo všetkých členov pozemkového spoločenstva. Pokiaľ sa správneho konania nezúčastnia všetci nerozluční spoločníci, potom správne konanie trpí neodstrániteľnou procesnou vadou nedostatku vecnej legitímácie na strane navrhovateľa a správny orgán nemôže takémuto návrhu vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva.

Notársku zápisnicu zo 14. októbra 2003 sťažovateľ považuje za absolútne neplatnú, pričom argumentuje, že

- jednotliví spoluvlastníci sporných nehnuteľností nepreukázali svoje právne nástupníctvo hodnoverným spôsobom,
- nesplnili základné podmienky vydržania, ktoré musia byť kumulatívne splnené po celú vydržaciú dobu (spôsobilý subjekt vydržania, spôsobilý predmet držby, dobrá viera, oprávnená držba po zákonom ustanovenú dobu, uplynutie vydržacej doby),
- notárska zápisnica neobsahuje v rozpore s § 63 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“) obligatórne zákonné náležitosti [predovšetkým náležitosti ustanovené § 63 písm. a) v bodoch 1 až 3 Notárskeho poriadku].

Okrem uvedeného sťažovateľ tvrdí, že vo veci konajúce súdy sa nevysporiadali s jeho námietkou, podľa ktorej správny orgán do výroku svojho rozhodnutia zo 4. júla 2014 zahrnul aj nehnuteľnosti zapísané a vytvorené z pôvodnej mpč. [redacted] evidovanej v PKV [redacted] v katastrálnom území [redacted].

Podľa sťažovateľa neboli s prihliadnutím na obsah administratívneho spisu ďalej splnené ani požiadavky vyplývajúce z § 7 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, pričom v tejto súvislosti uvádza, že „*námietky [redacted] neboli bez meškania postúpené komisii podľa § 4 zákona na posúdenie a predloženie správneho orgánu na rozhodnutie*

a z toho dôvodu komisia sa nemohla ani písomne oboznámiť s výsledkom riešenia námietky [REDACTED]. Správny orgán namiesto zákonného postupu o [REDACTED] podaných námietkach svojvoľne konal sám bez posúdenia a vyjadrenia komisie a neskúmal, či námietky boli podané v lehotách podľa § 7 ods. 2 zákona. Sťažovateľ upozorňuje na skutočnosť, že v administratívnom spise správneho orgánu by sa mala nachádzať zápisnica [REDACTED], ako aj prezenčná listina a pozvánka na zasadnutie komisie pre obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahom k nim, z obsahu ktorej vyplýva oboznámenie sa s námietkou podanom pod č. C 2005 - urbár [REDACTED] - pozemok pod Hotelom [REDACTED] v k. ú. [REDACTED] a s výsledkom šetrenia správneho orgánu. Z toho je zrejmé, že námietky [REDACTED] sa týkali výlučne pozemku pod Hotelom [REDACTED] a nie v takom rozsahu ako sú vyjadrené v rozhodnutí správneho orgánu okresného úradu... zo dňa 04. 07. 2014.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ namieta, že priebeh predmetného správneho konania bol postihnutý procesnou vadou, ktorá spočívala v tom, že z administratívneho spisu nevyplýva, či boli splnené podmienky začatia správneho konania.

Sťažovateľ v priebehu správneho konania predložil rozhodnutie konfiškačnej komisie v Poprade č. Kom II/46-III z 8. augusta 1946, v zmysle ktorého bolo rozhodnuté o konfiškácii poľnohospodárskeho majetku osôb zahrnutých pod § 1 nariadenia Slovenskej národnej rady č. 104/1945 Sb. o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov, ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ argumentuje, že na «mieste č. 47 zoznamu osôb nemeckej národnosti sú v Konfiškačnom rozhodnutí uvedení „Bývalí urbári obce [REDACTED], [REDACTED]“. V zmysle Konfiškačného rozhodnutia sa pôdohospodársky majetok týchto osôb nachádzajúci v [REDACTED] považuje za skonfiškovaný odo dňa 01. 03. 1945, pričom konfiškačné rozhodnutie sa týka menovite pôdohospodárskeho majetku v katastrálnom území [REDACTED]. Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že predmetný zoznam vychádzal zo zoznamu urbarialistov obsiahnutého v Pozemkovej knihe. Skutočnosť, že zoznam urbarialistov sa z Pozemkovej knihy stratil... preukazuje, že jednotliví členovia [REDACTED] nepreukázali svoju aktívnu vecnú legitimáciu a právny titul k sporným nehnuteľnostiam. ... [REDACTED]... žiadnym relevantným spôsobom ani rovnopismi osvedčení o dedičstve

nepreukázal, že osoby označované ako členovia [REDAKOVANÉ] sú skutočnými právnymi nástupcami osôb uvedených [REDAKOVANÉ], naviac keď tieto osoby ani nemožno identifikovať podľa pôvodnej dokumentácie, ale ich vlastnícke právo tvrdí v Notárskej zápisnici pán [REDAKOVANÉ] konajúci v mene [REDAKOVANÉ], avšak nepreukázal toto právo žiadnymi dôkaznými prostriedkami – historickými listinami, výpismi z pozemkovej knihy, svedeckými vyhláseniami, stanoviskom obce a podobne, konfiškačného rozhodnutia zo dňa 08. 08. 1946, a teda že sú aktívne legitimovaní byť účastníkmi predmetného konania.».

Sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 21. decembra 2017 sťažnosť doplnil o ďalšiu argumentáciu.

Sťažovateľ v rámci doplnenej argumentácie zdôrazňuje, že neboli splnené podmienky ustanovené v § 63 ods. 1 písm. a) bodu 3 Notárskeho poriadku, keďže Slovenský pozemkový fond nebol nikdy vyzvaný na vyjadrenie k vydržaniu sporných nehnuteľností a takéto vyjadrenie ani nikdy nevydal. Z uvedeného dôvodu notárska zápisnica zo 14. októbra 2003 nespĺňa hmotnoprávne náležitosti a nemôže byť podkladom pre vydanie rozhodnutia podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom.

Sťažovateľ tvrdí, že podmienky dobromyseľnosti a oprávnenej držby sporných nehnuteľností v predmetnej veci neboli splnené, keďže „subjekt [REDAKOVANÉ] si uplatnil údajné práva vo vzťahu k nehnuteľnostiam, na ktorých sú postavené administratívne budovy... subjekt [REDAKOVANÉ] vedel a musel vedieť, že predmetné nehnuteľnosti užíva ako vlastné sťažovateľ, a navyše predmetné nehnuteľnosti subjekt [REDAKOVANÉ] nikdy zákonne neužíval, ani s nimi v súlade s právnym poriadkom alebo zmluvnými vzťahmi nenakladal ako so svojimi a teda ich nemal a ani nemohol mať v oprávnenej držbe a nebol a ani nemohol byť dobromyseľný, že sú jeho vlastníctvom“.

K nedostatku aktívnej legitimácie pozemkového spoločenstva sťažovateľ ďalej uvádza, že Bývalá urbárska spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá obnovila svoju činnosť 27. októbra 1992, zanikla v roku 1995. Nový subjekt, ktorý bol zaregistrovaný 18. marca 1996 s názvom „Bývalé urbárske spolumajiteľstvo [REDAKOVANÉ], pozemkové spoločenstvo“

(pozemkové spoločenstvo, pozn.), preto nemožno podľa sťažovateľa považovať za „pôvodný [REDACTED]“.

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že počas konania pred všeobecnými súdmi došlo k strate spôsobilosti na práva a povinnosti viacerých fyzických osôb, pričom namieta, že všeobecné súdy v tejto súvislosti nepostupovali v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, resp. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), keďže nerozhodli o „*pokračovaní v konaní s... právnymi nástupcami*“. Z uvedeného dôvodu je rozhodnutie vydané v takomto konaní podľa sťažovateľa nezákonné a zmätočné.

Na základe uvedených sťažnostných námietok sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, napadnuté rozsudky najvyššieho súdu a krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie, pričom mu zároveň prizná úhradu trov konania pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zároveň navrhol, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu.

Uznesením ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 150/2018 zo 6. marca 2018 bola sťažnosť mesta Vysoké Tatry v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, prijatá na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietnutá. Zároveň bola označeným

rozhodnutím ústavného súdu odložená vykonateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom krajského súdu do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

Po prijatí časti sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku najvyššieho súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti a zároveň oznámila, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka najvyššieho súdu v prípise č. K 3/2018-24 z 27. apríla 2018 k argumentácii sťažovateľa zdôraznila, že táto sa zhoduje s tvrdeniami predkladanými sťažovateľom v priebehu konania pred všeobecnými súdmi, s ktorými sa najvyšší súd náležitým spôsobom vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré následne poukázala citáciou jeho podstatnej časti. Predsedníčka najvyššieho súdu zároveň ústavnému súdu oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutím ústavného súdu o sťažnosti môžu byť dotknutí ďalší účastníci konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 10 Sžr 154/2016, ústavný súd vyzval okresný úrad, pozemkové spoločenstvo, ako aj jeho jednotlivých členov, a to [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] v zmysle § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde, aby sa vyjadrili k sťažnosti.

Dňa 11. júna 2018 predseda pozemkového spoločenstva [REDACTED] požiadal o predĺženie lehoty určenej na vyjadrenie sa k sťažnosti do 18. júna 2018. Právny zástupca pozemkového spoločenstva advokát JUDr. Jaroslav Sidor sa k sťažnosti vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 8. augusta 2018 (ďalej len „vyjadrenie k sťažnosti“).

Vo vyjadrení k sťažnosti právny zástupca pozemkového spoločenstva poukazujúc na pasivitu sťažovateľa v správnom konaní a konaní pred správnymi súdmi v prvom rade zdôrazňuje, že v sťažnosti namieta viac ako namietal v predmetnom správnom konaní a napadnutom súdnom konaní. Po rekapitulovaní námietok, ktoré mal sťažovateľ predostrieť v konaniach pred správnym orgánom, právny zástupca pozemkového

spoločenstva vo vyjadrení k sťažnosti zdôrazňuje, že sťažovateľ vôbec nenamietal splnenie podmienok vydržania a ani neplatnosť notárskej zápisnice. Až v odvolaní z 1. augusta 2014 proti rozhodnutiu okresného úradu zo 4. júla 2014 sťažovateľ namietal neplatnosť notárskej zápisnice, avšak nenamietal splnenie podmienok vydržania.

Námietky, ktoré sťažovateľ opomenul predostrieť v správnom konaní a v konaní pred správnymi súdmi, nemôžu byť podľa právneho zástupcu pozemkového spoločenstva predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu, ktorého „úlohou... *nie je suplovať činnosť sťažovateľa v správnom konaní a naprávať jeho pasivitu novým rozhodovaním súdov a správneho orgánu*“.

K námietke neplatnosti notárskej zápisnice právny zástupca pozemkového spoločenstva poukazuje na viazanosť správneho orgánu právoplatným rozhodnutím iného orgánu podľa § 40 ods. 1 Správneho poriadku, ako aj na viazanosť rozhodnutím Okresného súdu Poprad vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 147/2007, pričom správny orgán je viazaný aj prípadným nezákonným rozhodnutím, pokiaľ toto rozhodnutie nebolo príslušným orgánom pre svoju nezákonnosť zrušené a platí prezumpcia správnosti súdnych aktov.

V konkrétnostiach ďalej namieta, že navrhovateľ v konaní pred správnymi orgánmi neoprel svoj nárok o obsah notárskej zápisnice zo 14. októbra 2003, ale o tvrdenie, že štát nebol vlastníkom sporných nehnuteľností, a preto nemohli prejsť *ex lege* na obec, pričom notárska zápisnica je len podkladom pre ustálenie okruhu účastníkov správneho konania a nie je ani podkladom pre rozhodnutie, keďže správny orgán ju v rozhodnutí zo 4. júla 2014 ani necituje.

Keďže sťažovateľ podľa právneho zástupcu pozemkového spoločenstva nevyvrátil právne nástupníctvo účastníkov konania, ktoré je zrejmé z vyhlásení, ktoré sú súčasťou splnomocnení udelených [REDACTED], je správny záver okresného úradu o tom, že účastníkmi konania na strane, ktorej bolo potvrdené vlastníctvo, sú členovia pozemkového spoločenstva. Navyše, v súlade s § 5 ods. 5 zákona o pozemkových spoločenstvách iba

pozemkové spoločenstvo môže rozhodovať o tom, či a komu prizná postavenie spoluvlastníka spoločnej nehnuteľnosti v prípadoch, ak toto právo nemôže preukázať príslušnou listinou, ak svoje právo nepreukáže inak. Na podklade notárskej zápisnice nedošlo podľa právneho zástupcu pozemkového spoločenstva k zápisu vlastníctva sporných nehnuteľností v prospech členov pozemkového spoločenstva, keďže bol vystavený tzv. hluchý list vlastníctva na pôvodnú pozemkovoknižnú parcelu mpč. [REDACTED].

K argumentácii sťažovateľa o notárskej zápisnici ako paakte pozemkové spoločenstvo uvádza, že notárska zápisnica je len vyhlásením a nie je právnym úkonom a ani aktom orgánu verejnej moci, ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia práva a povinnosti, a preto sa ani správny orgán ani správne súdy nemohli zaoberať otázkou jej neplatnosti a ani tým, či ide o nulitný akt. Právny titul prevodu a prechodu vlastníckeho práva a zároveň aj práva a povinnosti jednotlivých členov pozemkového spoločenstva boli podľa právneho zástupcu pozemkového spoločenstva riadne preukázané z pripojených splnomocnení mocí k notárskej zápisnici, obsahom ktorých je *„vyhlásenie jednotlivých členov urbáru a prílohou sú štyri prehlásenia svedkov... Prílohou notárskej zápisnice je aj zoznam vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti, v ktorom sú uvedené mená právnych predchodcov, od ktorých odvodzujú svoje vlastníctvo.“*

Podľa právneho zástupcu pozemkového spoločenstva vyjadrenie Slovenského pozemkového fondu nebolo potrebné, keďže žiadny zápis v katastri nehnuteľností nesvedčil o tom, že tento fond spravuje podiel neznámeho vlastníka [§ 63 písm. a) bod 3 Notárskeho poriadku]. Za nedôvodné považuje právny zástupca pozemkového spoločenstva aj tvrdenie sťažovateľa o tom, že správny orgán priznal vlastnícke právo aj k parcele mpč. [REDACTED], ktorá v notárskej zápisnici zo 4. júla 2014 obsiahnutá nie je. K tejto námietke uvádza, že *„v konaní podľa § 12 zák. č. 180/1995 Z. z. uplatnil nárok k všetkým pôvodne evidovaným PKV parcelám zapísaným [REDACTED] k. ú. [REDACTED]. Ide o upresnenie návrhu zo dňa 20. 10. 2005, ktorý navrhovateľ podal správne orgánu dňa 27. 10. 2005 na základe výzvy správneho orgánu zo dňa 06. 10. 2005, aby upresnil, ku ktorým nehnuteľnostiam sa domáha vlastníctva. V upresnenom návrhu sú nehnuteľnosti identifikované podľa pôvodného pozemkovoknižného stavu a podľa stavu registra C KN. Pokiaľ správny orgán priznal*

vlastnícke právo aj k nehnuteľnostiam vytvoreným z pôvodnej PKV parcely mpč. [REDACTED], tak tu navrhovateľ poukazuje na závery prijaté správnym orgánom, že táto parcela odňatá ako celok nebola, boli znárodnené len katastrálne parcely č. [REDACTED] a ani zvyšok pôvodnej mpč. [REDACTED] štát nevlastnil a preto nemohla ex lege prejsť na obec.“.

Právny zástupca pozemkového spoločenstva ďalej zdôrazňuje, že vo vzťahu k bývalým urbárikom je konfiškačné rozhodnutie neúčinné a nulitné, keďže konfiškačné predpisy vyžadovali, aby osoba, ktorá spĺňa podmienky konfiškácie bola v rozhodnutí riadne identifikovaná jej osobnými údajmi.

K sťažovateľom citovanému judikátu najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 17/2010 k tzv. negatívnej dôkaznej teórii právny zástupca pozemkového spoločenstva uvádza, že táto teória sa uplatní len v prípade, ak dotknutá osoba namieta neexistenciu podmienok vydržania, pričom sťažovateľ v správnom konaní „*vôbec nespochybňoval splnenie podmienok vydržania a nenamietal pravdivosť tej ktorej skutočnosti uvedenej v notárskej zápisnici a preto dôkazné bremeno nemohlo prejsť na navrhovateľa a jeho členov. Ak sťažovateľ nepoprel skutkové tvrdenie v nej uvedené už v priebehu správneho konania, tak správny orgán sa nemohol zaoberať ničím, čo sťažovateľ nenamietal a správny orgán bol povinný vychádzať z verejnej listiny, ktorej opak preukázaný nebol.*“.

V záverečnej časti svojho podania právny zástupca pozemkového spoločenstva zdôrazňuje, že v konkrétnych podmienkach posudzovanej veci išlo o konanie podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, a nie o konanie podľa § 11 tohto zákona, podľa ktorého správny orgán rozhodnutím potvrdí splnenie podmienok vydržania. K procesnému porušeniu, ku ktorému došlo konaním zo strany správneho súdu v rozpore s § 63 CSP právny zástupca pozemkového spoločenstva uvádza, že o procesné pochybenie nejde, keďže „na pokračovanie v konaní s dedičmi zomrelého účastníka nie je potrebné vydávať osobitné uznesenie“.

Vychádzajúc z popísanej argumentácie, pozemkové spoločenstvo navrhuje, aby ústavný súd sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú.

Ústavný súd následne vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadril k tomu, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci, a zároveň mu zaslal prípis predsedníčky najvyššieho súdu z 27. apríla 2018. Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 9. augusta 2018 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, pričom zároveň zdôraznil, že trvá na podanej sťažnosti a v podstatnom zopakoval k námietkam týkajúcim sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie (aktívne legitimovaným na využitie prostriedkov ochrany vlastníckeho práva sú jednotliví členovia pozemkového spoločenstva, a nie pozemkové spoločenstvo ako také), väd notárskej zápisnice zo 4. júla 2014 [absencia vyjadrenia Slovenského pozemkového fondu podľa § 63 písm. a) bod 3 notárskeho poriadku] a nesplnenia podmienok dobromyseľnosti a oprávnenosti držby argumentáciu už obsiahnutú v samotnej sťažnosti.

V podaní doručenom ústavnému súdu 28. augusta 2018 v reakcii na vyjadrenie pozemkového spoločenstva k sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 8. augusta 2018, právny zástupca sťažovateľa doplnil svoju argumentáciu k jednotlivým námietkam.

Tvrdenie pozemkového spoločenstva o tom, že v mene fyzických osôb – členov pozemkového spoločenstva konal podľa notárskej zápisnice [REDAKOVANÉ] ako štatutárny orgán pozemkového spoločenstva, je podľa názoru sťažovateľa nepravdivé, keďže samotná notárska zápisnica neobsahuje žiadne splnomocnenie. Podľa sťažovateľa neobstojí ani tvrdenie o tom, že prechod práv a povinností členov pozemkového spoločenstva na právnych nástupcov vyplýva z čestných prehlásení štyroch osôb, keďže „*v prípade všetkých fyzických osôb ide o potenciálnych členov spoločenstva [REDAKOVANÉ] alebo ich rodinných príslušníkov, ktorí majú priamy majetkový záujem na nadobudnutí podielu na nehnuteľnostiach, teda nejde o neutrálnych nezaujatých svedkov a ich čestné vyhlásenia majú deklarovať uskutočnenie tzv. neformálnych prevodov, t. j. nedokumentuje ich žiadne autoritatívne rozhodnutie ani záznam v evidencii nehnuteľností*“.

Sťažovateľ nesúhlasí ani so záverom pozemkového spoločenstva, že na základe notárskej zápisnice nedošlo k zápisu vlastníctva sporných nehnuteľností v prospech členov

tohto spoločenstva, keďže toto tvrdenie je v rozpore s rozhodnutím správneho orgánu, ako aj rozhodnutiami správnych súdov, ktoré sa odvolávajú na notársku zápisnicu zo 4. júla 2014.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrávajú na konaní ústneho pojednávania, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v sťažnosti formuluje zásadné námietky, prostredníctvom ktorých spochybňuje ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorý sa podľa jeho názoru nedostatočným spôsobom vysporiadal s námietkami prezentovanými v posudzovanom konaní sťažovateľom. Ide o nasledujúce zásadné námietky:

- vydaniu rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014 bránila prekážka *res iudicata* (rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012),

- pozemkové spoločenstvo nemá aktívnu legitimáciu ako navrhovateľ správneho konania a zároveň ani ako osoba, ktorej možno podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom potvrdiť nadobudnutie vlastníctva,

- okresný úrad nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre potvrdenie vlastníctva, resp. spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam jednotlivých členov pozemkového spoločenstva,

- notárska zápisnica zo 14. októbra 2003 je neplatná,

- konanie pred správnym orgánom je zaťažené procesnými vadami (nepreukázanie včasnosti podania návrhu, právomoci okresného úradu na prejednanie návrhu a povinnosti prejednať návrh komisiou),

- počas konania pred správnymi súdmi došlo k strate spôsobilosti na práva a povinnosti viacerých fyzických osôb ako účastníkov konania, na ktoré správne súdy nereagovali.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne ľudsko-právnou medzinárodnou zmluvou. Posúdenie skutkovej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom prípadnej kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ktoré všeobecný súd zo zisteného skutkového stavu vyvodil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (I. ÚS 17/01). Ústavný súd považuje za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci

rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Každý má právo, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná, platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež opakovane pripomína, že nezávislé rozhodovanie všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavou a zákonom ustanovenom procesnoprávnom, ako aj hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec súdneho rozhodovania tvoria predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ktoré sú vyvoditeľné z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve on má poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (m. m. napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Keďže predmetom ústavného prieskumu v tomto konaní je rozhodnutie vydané v správnom súdnictve podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov), ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy (napr. IV. ÚS 155/2012).

Uvedené zásady vzťahov ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci, pričom úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska akceptovateľný a udržateľný.

V rámci svojej prvej (zásadnej) námietky sťažovateľ argumentuje, že zo strany okresného úradu došlo k vydaniu rozhodnutia zo 4. júla 2014 aj napriek tomu, že už predtým vydané rozhodnutie z 19. novembra 2012 predstavovalo prekážku *res iudicata*. Sťažovateľ považuje rozhodnutie Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013, ktorým bolo zrušené rozhodnutie z 19. novembra 2012, za nezákonné a tvrdí, že vo veci bolo prípustné podanie opravného prostriedku podľa príslušných ustanovení (v tom čase platného a účinného) Občianskeho súdneho poriadku. Keďže tento opravný prostriedok bol pozemkovým spoločenstvom podaný, avšak krajský súd konanie vo veci vedenej pod sp. zn. 3 S 94/2012 uznesením z 28. augusta 2014 následne zastavil, citované rozhodnutie z 19. novembra 2012 nadobudlo právoplatnosť a zakladá prekážku *res iudicata*.

Najvyšší súd k prekážke *res iudicata*, ktorá mala brániť podľa sťažovateľa okresnému úradu vydať rozhodnutie zo 4. júla 2014, uviedol, že proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 podalo pozemkové spoločenstvo odvolanie podľa príslušných ustanovení Správneho poriadku, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov rozhodnutím z 30. septembra 2013 tak, že rozhodnutie z 19. novembra 2012 zrušila z dôvodu, že vo veci rozhodoval predpojatý zamestnanec.

Najvyšší súd argumentoval, že po zrušení rozhodnutia okresného úradu z 19. novembra 2012 sa vec opätovne dostala do štádia rozhodovania o návrhu pozemkového spoločenstva z 28. júla 2005 podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom. Podľa najvyššieho súdu „v ods. 3 § 12 zákona č. 180/1995 Z. z. je uvedená pozn. pod č. 29, ktorá odkazuje na ustanovenia § 250l až 250s O. s. p., ktoré upravuje inštitút opravného prostriedku proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, pričom z citovaného ustanovenia § 250l ods. 1 O. s. p. vyplýva, že podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných

prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, z čoho teda následne je zrejmé, že opravný prostriedok je prípustný len vtedy, ak to vyplýva z osobitného predpisu“.

Najvyšší súd v nadväznosti na citované zdôraznil, že opravný prostriedok podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku bol v predmetnej veci prípustný len proti rozhodnutiu o potvrdení vlastníctva podľa § 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, pričom rozhodnutím okresného úradu z 19. novembra 2012 sa návrhu pozemkového spoločenstva nevyhovelo, a preto rozhodnutie z 19. novembra 2012, ktoré bolo z dôvodu podaného odvolania podľa príslušných ustanovení Správneho poriadku zrušené Správou katastra Prešov, nemohlo predstavovať prekážku *res iudicata* pre vydanie rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014.

Pozemkové spoločenstvo síce z opatrnosti proti rozhodnutiu okresného úradu z 19. novembra 2012 okrem odvolania podľa Správneho poriadku podalo aj opravný prostriedok podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, avšak konanie v tejto veci bolo zastavené s odôvodnením, že nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia Správy katastra Prešov z 30. septembra 2013 (15. februára 2014) došlo k zániku rozhodnutia okresného úradu z 19. novembra 2012, čo predstavovalo neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, pre ktorý bolo konanie zastavené (uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 S 94/2012 z 28. augusta 2014).

V súlade s § 12 ods. 3 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom v znení účinnom do 30. júna 2016 proti rozhodnutiu podľa odseku 1 (rozhodnutie správneho orgánu o potvrdení nadobudnutia vlastníctva vydržaním alebo o potvrdení, že pozemky sú vo vlastníctve štátu alebo inej osoby) možno podať opravný prostriedok podľa osobitného predpisu (opravný prostriedok proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov – § 250l až § 250s OSP).

Podľa § 250l ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

S prihliadnutím na citované ustanovenia vo veci relevantných právnych noriem ústavný súd akceptuje odôvodnenie najvyššieho súdu, podľa ktorého rozhodnutie z 19. novembra 2012 nezakladá prekážku *res iudicata*. Opravný prostriedok podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (§ 250l až § 250s OSP) bol podľa relevantnej právnej úpravy v konaniach podľa zákona o usporiadaní vlastníctva k majetku prípustný len proti pozitívnemu rozhodnutiu správneho orgánu o návrhu, teda v zmysle § 12 ods. 1 citovaného zákona len proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu. Rozhodnutím z 19. novembra 2012 však okresný úrad návrhu pozemkového spoločenstva na potvrdenie vlastníctva nevyhovel. Citované rozhodnutie bolo teda správne napadnuté odvolaním podľa príslušných ustanovení Správneho poriadku, o ktorom rozhodla Správa katastra Prešov tak, že pre procesné pochybenie rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 zrušila. Rozhodnutie Správy katastra Prešov nadobudlo právoplatnosť 15. februára 2014, pričom týmto dňom „zaniklo“ aj rozhodnutie okresného úradu z 19. novembra 2012 takže nemohlo predstavovať prekážku *res iudicata*.

Námietku sťažovateľa o existencii prekážky *res iudicata*, ktorá mala brániť okresnému úradu vo veci znovu konať a rozhodnúť opätovne 4. júla 2014, ústavný súd na základe uvedeného vyhodnotil ako nedôvodnú.

Sťažovateľ prostredníctvom svojej ďalšej (zásadnej) námietky tvrdí, že pozemkové spoločenstvo nedisponovalo aktívnou vecnou legitimáciou v konaní podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej dôvodí, že Bývalá urbárska spoločnosť [REDAKOVANÉ] ktorá obnovila svoju činnosť 27. októbra 1992, zanikla v roku 1995, pričom nový subjekt, ktorý bol zaregistrovaný 18. marca 1996 s názvom „Bývalé urbárske spolumajiteľstvo [REDAKOVANÉ] pozemkové spoločenstvo“ (pozemkové spoločenstvo, pozn.) nemožno považovať za „pôvodný [REDAKOVANÉ]“

V záujme náležiteho vysporiadania sa s touto námietkou sťažovateľa ústavný súd považoval za nevyhnutné identifikovať predmet konania podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, ako aj účel a význam citovaného zákona.

Vychádzajúc z § 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom je jeho účelom zistiť dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim a na ich základe zostaviť a schváliť register obnovenej evidencie pozemkov.

Zákon o usporiadaní vlastníctva k pozemkom v časti „Konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim“ ustanovuje v § 1 až § 12 (komplexne) postup správnych orgánov v tomto konaní tak, že konanie sa začína na podnet správneho orgánu dňom vyvesenia oznámenia správneho orgánu o jeho začatí (§ 5 ods. 3 a 4 citovaného zákona), pričom správny orgán zabezpečí zostavenie návrhu registra na základe údajov zistených podľa odseku § 6 ods. 1 a ďalších podkladov (§ 6 ods. 2 citovaného zákona). Proti návrhu registra je možné v zákonom ustanovenej lehote podať námietky, ktoré posúdi komisia a spolu so svojím stanoviskom ich predloží správne mu orgánu na rozhodnutie (§ 7 ods. 2 a 3 citovaného zákona).

Podľa § 12 ods. 1 citovaného zákona „Ak sa v konaní zistia údaje odporujúce skutočnostiam, z ktorých vychádzalo notárske osvedčenie vyhlásenia o vydržaní (§ 63 Notárskeho poriadku) alebo o zápise za vlastníka (§ 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov) alebo protokol a zoznam o prechode vlastníctva vecí štátu na obec (§ 14 ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov), správny orgán môže na návrh rozhodnutím

a) potvrdiť nadobudnutie vlastníctva vydržaním inou osobou,

b) potvrdiť, že pozemky sú vo vlastníctve štátu alebo inej osoby,

a to aj vtedy, ak sú dotknuté pozemky a právne vzťahy k nim evidované podľa predpisov o katastri nehnuteľností v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií; vydaním rozhodnutia správneho orgánu strácajú osvedčenia alebo protokoly a zoznamy platnosť.

Predmetom konania podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom je (s prihliadnutím na už uvedené) rozhodovanie o potvrdení vlastníctva štátu alebo inej osoby k pozemkom.

Návrh na vydanie rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 v súlade s § 12 ods. 2 citovaného zákona (platného a účinného v čase podania návrhu pozemkovým spoločenstvom) môže podať komisii ten, kto o vydanie rozhodnutia preukáže právny záujem, najneskôr však v lehote ustanovenej na podanie námietok (§ 7 ods. 2 citovaného zákona). Rozhodnutie vydané podľa § 12 ods. 1 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom je verejná listina, na ktorej základe sa vykoná zápis do katastra nehnuteľností (§ 12 ods. 5 citovaného zákona).

Dôvodom uplatnenia osobitného konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (§ 1 až 12 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom) bola existencia v minulosti nahromadených nezrovnalostí v evidencii pozemkového vlastníctva nezvládnuteľného štandardnými postupmi v rámci katastrálneho či súdneho konania alebo špeciálnymi administratívnymi konaniami. Cieľom citovaného zákona je v osobitnom administratívnom konaní zistiť dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, úradne ich autorizovať a vytvoriť tak právne podmienky pre nakladanie s pozemkami. Prijatie zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom bolo motivované úsilím zachovať pri nevyhnutnom obmedzení základných ľudských práv a slobôd ich podstatu a zmysel v zmysle čl.13 ods. 4 ústavy, resp. obnoviť ich zmysel, ako aj podstatu pozemkového vlastníctva (pozri dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom).

Posudzujúc námietku sťažovateľa o nedostatku aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ pri jej odôvodňovaní neuplatňuje jednotnú terminológiu. V sťažnosti predostiera jednak argumentáciu, ktorej cieľom je spochybníť nedostatok aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, ako aj nedostatok aktívnej vecnej legitímácie pozemkového spoločenstva.

Sťažovateľ s odkazom na relevantnú judikatúru všeobecných súdov argumentuje nedostatkom aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu podľa zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom. Aj keď z judikatúry všeobecných súdov, vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách, vyplýva, že pozemkové spoločenstvo nie je vlastníkom spoločnej nehnuteľnosti, a preto nie je aktívne legitimované na podanie návrhu (v konaní pred všeobecným súdom), keďže aktívna legitímácia patrí výlučne členom pozemkového spoločenstva, pretože pozemkové spoločenstvo nie je nositeľom všetkých spoluvlastníckych práv a oprávnení vzťahujúcich sa na spoločné nehnuteľnosti (k tomu pozri napr. uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 2/2013 z 13. novembra 2013), uvedený právny názor možno aplikovať v zásade len v civilnom (sporovom) súdnom konaní, v ktorom proti sebe stoja žalobca a žalovaný. Aktívna legitímácia na podanie návrhu v správnom konaní sa však nevyhnutne neriadi pravidlom, podľa ktorého je pre jej identifikáciu podstatné výlučne hmotné právo, teda posúdenie toho, či návrh podala osoba, ktorá je aj skutočným nositeľom uplatneného práva, tak ako je to v civilnom (sporovom) konaní.

Z už citovaného ustanovenia § 12 ods. 2 zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom platného a účinného v čase podania návrhu pozemkového spoločenstva priamo vyplývalo pravidlo, podľa ktorého je subjektom oprávneným podať návrh podľa § 12 ods. 1 citovaného zákona ten, kto preukáže právny záujem o vydanie takéhoto rozhodnutia.

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci bol návrh registra uverejnený 4. júla 2005, pričom návrh podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom podalo pozemkové spoločenstvo 28. júla 2005.

Okresný úrad v rozhodnutí zo 4. júla 2014 [v časti „právne nástupníctvo a zastupovanie spoločenstva (útvary)“] k splneniu podmienky právneho záujmu pozemkového spoločenstva ako navrhovateľa v predmetnom konaní predovšetkým uviedol: «... spoločným zástupcom účastníkov konania [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]... je [redacted] na základe splnomocnení

z augusta 2010. Spoločným zástupcom účastníkov [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] je JUDr. Jaroslav Sidor, advokát na základe plnomocenstva zo dňa 24. 8. 2012, ktorý je zároveň aj splnomocnený konateľ za BUS [REDACTED]. Podľa údajov z registra pozemkových spoločností vedenom na obvodnom lesnom úrade v Poprade vo vložke [REDACTED] [REDACTED] je pozemkové spoločenstvo BUS [REDACTED] – pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou. Spoločenstvo, ktorého členmi sú podieloví spoluvlastníci spoločných nehnuteľností, nepochybne takouto osobou je, lebo bolo založené s cieľom racionálne hospodáriť na spoločnej nehnuteľnosti a obstarávať spoločné veci vyplývajúce zo spoluvlastníctva k nej (§ 3 zákona č. 181/1995 Z. z.), čo znamená hospodáriť aj na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom tohto konania. Právny záujem spoločenstva je obdobne posudzovaný aj v doterajšej súdnej praxi. Ako dôkaz navrhovateľ Krajskému súdu v Prešove dňa 11. 6. 2010 doložil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici číslo 12 Co 92/2003, v ktorom sa dovolací orgán zaoberal otázkou právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnej zmluvy s poukazom na ust. § 2, 3 a 3 zákona č. 181/1995 Z. z. a dospel k záveru, že z právnej úpravy predovšetkým vyplýva skutočnosť, že tu existuje nedeliteľnosť podielového spoluvlastníctva ako aj oprávnenie spoločenstva vykonávať podnikateľskú činnosť a právny záujem na to, aby sa nehnuteľnosti nedrobili, pritom nedochádzalo k ich strate, čím by došlo vlastne k zníženiu prípadného zisku z hospodárenia na týchto majetkoch. Spoločenstvo je právnickou osobou, bolo obnovené už v roku 1992, registrácia Ministerstvom vnútra bola vykonaná pod č. VVS/1-900/90-7038 dňa 23. 11. 1992. V roku 1995 spoločenstvo požiadalo o registráciu na obecnom úrade [REDACTED] podľa zákona č. 187/1993 Z. z. Právne pomery v súlade s právnymi predpismi boli prispôbené na zasadnutí valného zhromaždenia spoločenstva dňa 20. 12. 1996 a následnou registráciou spoločenstva na základe rozhodnutia Obvodného úradu v Poprade reg. č. 12/1996. Ku dňu podania návrhu členmi spoločenstva boli fyzické osoby a obec [REDACTED] ktoré v tomto konaní a to v štádiu rozhodovania o nehnuteľnostiach zapísaných v prospech [REDACTED] pod rovnakým číslom konania C 175/2005, predložili správny orgán aj všeobecné plné moci udelené predsedovi spoločenstva – [REDACTED].»

Okresný úrad k preukázaniu právneho záujmu pozemkového spoločenstva v rozhodnutí zo 4. júla 2014 ďalej uviedol, že „Zo stanov navrhovateľa prijatých

na ustanovujúcom valnom zhromaždení jednoznačne vyplýva, že cieľom tohto združenia bolo obnovenie reálneho výkonu vlastníckych práv bývalých urbárskych spolumajiteľov a ich právnych nástupcov k predmetu vlastníctva, ktoré bolo neoprávnene zapísané na Mesto Vysoké Tatry... Že navrhovateľ je osobou oprávnenou na podanie takéhoto návrhu, vyplýva aj z toho, že návrh na vydanie rozhodnutia podáva ten, kto o vydanie rozhodnutia preukáže právny záujem, teda navrhovateľom môže byť ktokoľvek, nie len ten, kto o sebe tvrdí, že je vlastníkom, ale hocikto kto má právny záujem na to, aby bolo potvrdené, že pozemky sú vo vlastníctve inej osoby ako tej, ktorej v evidencii nehnuteľností svedčí zápis vlastníckeho práva. Keďže navrhovateľ je spoločenstvom s právnou subjektivitou, jeho členmi sú všetci vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti, s ktorými hospodári, tak jeho oprávnenie (právny záujem) na podanie návrhu je nesporné.“

Posúdenie aktívnej legitímácie pozemkového spoločenstva na podanie návrhu podľa § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom zo strany okresného úradu, s ktorým sa aspoň nepriamo stotožnil v napadnutom rozsudku aj najvyšší súd (najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok krajského súdu z 30. septembra 2015, ktorým tento dospel k záveru, že „skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutie správneho orgánu... súladný so zákonom“), považuje ústavný súd za udržateľný.

Právny záujem o vydanie rozhodnutia navrhovateľ spravidla osvedčí v prípade, ak je zrejmé, že bez vydania rozhodnutia by jeho právo bolo ohrozené, prípadne by sa jeho právne postavenie stalo neistým. Pozemkové spoločenstvo síce nemôže byť vlastníkom spoločnej veci (sporných pozemkov), nepatrí mu teda (spolu)vlastnícke právo k spoločnej nehnuteľnosti, avšak zákon o pozemkových spoločenstvách *ex lege* priznáva pozemkovým spoločenstvám za účelom racionálneho hospodárenia na spoločnej veci právo podnikat' (§ 3 ods. 1 a 2 zákona o pozemkových spoločenstvách). V súlade s § 13 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách pozemkové spoločenstvo je vlastníkom majetkových hodnôt, ktoré slúžia na plnenie úloh pozemkového spoločenstva a vznikli v súvislosti s užívaním a hospodárením na spoločnej veci, pričom podľa § 13 ods. 2 citovaného zákona pozemkové spoločenstvo môže vlastniť majetok, ktorý vznikol z príspevkov, darov alebo

iných príjmov. Z uvedeného zároveň vyplýva, že hlavnou úlohou a zároveň poslaním pozemkového spoločenstva je zaistenie čo najracionálnejšie hospodárenia na spoločnej nehnuteľnosti prostredníctvom vykonávania súvisiacej podnikateľskej činnosti.

Právne postavenie pozemkového spoločenstva je s prihliadnutím na už uvedené vo svojej podstate determinované snahou užívať spoločnú vec a na nej hospodáriť. Za tejto situácie a berúc do úvahy samotné tvrdenie pozemkového spoločenstva o tom, že vlastníctvo k spoločnej veci bolo neoprávnene zapísané na inú osobu (sťažovateľa) by právne postavenie pozemkového spoločenstva bez jeho možnosti domáhať sa vydania rozhodnutia o potvrdení (spolu)vlastníctva jeho jednotlivých členov k spoločnej veci bolo zjavne neisté. Záver o tom, že pozemkové spoločenstvo osvedčilo právny záujem na vydaní rozhodnutia o potvrdení (spolu)vlastníctva jeho jednotlivých členov k spoločnej veci je preto, aj s prihliadnutím na cieľ, ktorému pozemkové spoločenstvo podľa jeho stanov slúži (obnovenie reálneho výkonu vlastníckych práv bývalých urbárikov, resp. ich právnych nástupcov), ústavne udržateľný.

Na uvedenom predbežnom závere nemení nič ani právny názor vyslovený najvyšším súdom v napadnutom rozsudku, podľa ktorého pozemkové spoločenstvo založené podľa zákona o pozemkových spoločenstvách nemožno považovať „*automaticky za obnovené spoločenstvo bývalých urbárikov, ktoré bolo zrušené zákonom č. 2/1958 Sb. N. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov. Zákon č. 181/1995 Z. z. neupravuje obnovu práv niekdajšieho urbárskeho spoločenstva v tom zmysle, že novo založené spoločenstvo spätne (ex lege) vstupuje do právnych pomerov niekdajšieho spoločenstva, ktoré existovalo pred jeho zrušením.*“.

Správny orgán je v správnom konaní povinný skúmať, či sú dané vecné dôvody pre priznanie alebo deklarovanie práva účastníkom konania z pohľadu predmetu konania [§ 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom – potvrdenie vlastníctva k sporným pozemkom inej osobe alebo štátu]. Ešte pred samotným posúdením dôvodnosti podaného návrhu bolo povinnosťou správneho orgánu ustáliť okruh účastníkom konania,

teda tých, o ktorých právach sa malo v správnom konaní konať a v prospech ktorých sa malo potvrdiť vlastníctvo k sporným pozemkom (podľa § 14 ods. 1 Správneho poriadku je účastníkom konania ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté), ako aj to, že účastníci konania – osoby, v prospech ktorých má byť potvrdené vlastníctvo k sporným pozemkom, sú aktívne vecne legitimované, teda, že im svedčí právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať.

Správnosť takto uplatňovaného postupu potvrdzuje aj predbežný záver najvyššieho súdu vyplývajúci z napadnutého rozsudku o tom, že pozemkové spoločenstvo nemožno automaticky považovať za obnovené spoločenstvo bývalých urbárikov, ktoré bolo zrušené zákonom Slovenskej národnej rady č. 2/1958 Sb. n. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných útvarov, a preto ani jednotlivých súčasných členov pozemkového spoločenstva nemožno automaticky považovať za právnych nástupcov pôvodných urbárikov.

Okrem toho vo vzťahu k sporným pozemkom išlo podľa zákonného článku XIX z roku 1898 o „nedielne podielové spoluvlastníctvo členov spoločenstva“ (str. 32 a 63 rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014), a nie urbáriátu ako celku, ktorému patrilo len spoločné užívanie sporných pozemkov.

Z uvedeného dôvodu bolo prvoradou úlohou správneho orgánu vysporiadať sa s otázkou účasti jednotlivých členov pozemkového spoločenstva v konaní podľa zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom a na tento účel preskúmať, či im ako „iným osobám“, v prospech ktorých sa má potvrdiť vlastníctvo k sporným pozemkom, svedčí aktívna vecná legitimácia.

Z hľadiska posúdenia vecnej legitimácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-

o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam je verejnou listinou, ktorá je evidovaná na katastrálnom odbore ako záznamová listina pod číslom záznamu Z 3156/2003, v katastri nehnuteľností zapísaná pod číslom zmeny 44/04. Spoluvlastníci a ich spoluvlastnícke podiely a tituly nadobudnutia sú evidované v LV [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k pôvodnej nehnuteľnosti mpč [REDAKOVANÉ] zapísanej v PKV [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ]. Dokumentom, ktorý znamenal potvrdenie vlastníctva útvaru, je nepochybne zmluva uzavretá s grófom [REDAKOVANÉ] ako aj zápis v PKV [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ] a okrem týchto aj rozhodnutie pozemkového úradu Poprad o reštitučných nárokoch spoluvlastníkov spoločných nehnuteľností a to o znárodnení parc. č. [REDAKOVANÉ], kde rozhodoval pozemkový úrad rozhodnutím č. 2009/283/2785-Kj zo dňa 10. 9. 2009 a číslo 2011/378/1464-Kj zo dňa 21. 6. 2011.»

Z relevantnej časti rozsudku krajského súdu z 30. septembra 2015, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014, vyplýva, že z obsahu administratívneho spisu, ako aj zo samotného rozhodnutia správneho orgánu mal krajský súd za osvedčené, že:

«... PS je spoločenstvo s právnou subjektivitou, ktoré obnovilo svoju činnosť v roku 1992 (registrácia Ministerstvom vnútra SR pod č. VVS/1-19/90-7038 zo dňa 23. 11. 1992). V roku 1995 spoločenstvo požiadalo o registráciu na Obecnom úrade v [REDAKOVANÉ] podľa zákona č. 187/1993 Z. z.. Právne pomery PS boli zosúladené s právnymi predpismi na zasadnutí valného zhromaždenia spoločenstva dňa 20. 12. 1996, s následnou registráciou PS na základe rozhodnutia Obvodného úradu v Poprade č. reg. 12/1996. Ku dňu podania návrhu boli členmi PS fyzické osoby a obec [REDAKOVANÉ] ktorí predložili správne orgánu (v konaní C 175/2005) všeobecné plné moci na zastupovanie [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], vtedajšiemu predsedovi PS. V PKV [REDAKOVANÉ] kat. úz. [REDAKOVANÉ] neboli zapísané spoluvlastnícke podiely, zápis bol vykonaný v prospech urbáru ako útvaru, vedená bola len urbárska kniha. Zrušením urbáru zostalo vlastníctvo podielnikov zachované a to podľa stavu ku dňu účinnosti zákona č. 2/1958 Sb.. Notárskou zápisnicou N 391/2003, Nz 92217/2003 zo dňa 14. 10. 2003 bola obnovená urbárska kniha a súčasne bola osvedčená aj veľkosť podielov pôvodných spoluvlastníkov (resp. ich právnych nástupcov). Toto

osvedčenie vyhlásenia o vydržaní je verejnou listinou, ktorá je vedená ako záznamová listina pod č. záznamu Z 3156/2003, v katastri nehnuteľností zapísaná pod č. zmeny 44/04.

Že PS bolo vlastníkom predmetných nehnuteľností mal správny orgán preukázané zo zmluvy uzavretej s grófom [REDAKČIA] zo zápisov v PKV [REDAKČIA] kat. úz. [REDAKČIA] ale aj z rozhodnutí Pozemkového úradu Poprad, č. 2009/283/2785-Kj zo dňa 10. 09. 2009 a č. 2011/378/1464-Kj zo dňa 21. 06. 2011 (o znárodnení parciel č. 19 a 20). Dokumentom potvrdzujúcim právne nástupníctvo „bývalých urbárikov“ bol aj Výpis z registra pozemkových spoločenstiev č. j. 2013/819/157 Bývalého urbárskeho spolumajiteľstva [REDAKČIA] - pozemkové spoločenstvo registrovaného pod č. 12/96, práv. 9603011-002 ako spoločenstva s právnou subjektivitou a Stanovy (v zmysle ktorých cieľom tohto združenia je obnovenie reálneho výkonu vlastníckych práv bývalých urbárskych spolumajiteľov a ich právnych nástupcov...). Vo vzťahu k námietke, v ktorej navrhovateľ poukázal... „na obsah osvedčenia o vydržaní, z ktorého vyplýva, že členovia sú spoluvlastníkmi spoločných nehnuteľností, ktoré boli pôvodne zapísané vo vložke [REDAKČIA] v kat. úz. [REDAKČIA] ako mpč. [REDAKČIA]... a nič viac...“ krajský súd poukazuje na prílohy notárskej zápisnice [REDAKČIA] N 391/2003, Nz 92217/2003 zo dňa 14.10.2003 a to vyhlásenia členov PS o tom, že sú podielovými spoluvlastníkmi spoločných nehnuteľností v kat. úz. [REDAKČIA] a v kat. úz. [REDAKČIA] (všetkých) [REDAKČIA], pričom v Zozname vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti [REDAKČIA] je uvedená pozemkovoknižná zápisnica [REDAKČIA] kat. úz. [REDAKČIA] ale aj zápisnica [REDAKČIA], kat. úz. [REDAKČIA] do ktorej bola pôvodná mpč. [REDAKČIA] odpísaná na základe znárodnenia. V preskúmanom rozhodnutí sa pritom odporca vysporiadal s otázkou znárodnenia v súvislosti so sanatóriom [REDAKČIA] tak, že znárodnením štát nadobudol len časť mpč. [REDAKČIA] a to parcely [REDAKČIA]. Predmetnou notárskou zápisnicou bola obnovená urbárska kniha a súčasne bola osvedčená aj veľkosť podielov jednotlivých spoluvlastníkov PS. Vo vzťahu k ďalšej námietke navrhovateľa, že notárska zápisnica nemôže byť úradnou listinou lebo postráda konkrétne mená právnych predchodcov dáva krajský súd do pozornosti prílohy notárskej zápisnice [REDAKČIA] označené ako „Zoznam vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti“, v ktorých sú označené aj mená pôvodných vlastníkov, od ktorých jednotliví členovia odvodzujú veľkosť svojich podielov. Navrhovateľ svoje tvrdenie (o neplatnosti predmetnej notárskej zápisnice) doposiaľ ani

ničím nepreukázal a neuspel ani v konaní pred Okresným súdom Poprad č. k. 12 C 174/2007 o neplatnosť uvedeného notárskeho osvedčenia, o ktorom okresný súd rozhodol tak, že návrh mesta Vysoké Tatry zamietol. Rozsudok zo dňa 08.09.2008 nadobudol právoplatnosť dňa 24. 10. 2008. (čl. 58 k prílohe 102 AS 2). K námietke navrhovateľa, že s poukazom na § 8 ods. 1 zákona č. 181/1995 Z. z. možno podielové spoluvlastníctvo nadobudnúť iba prevodom (kúpna, darovacia zmluva), alebo prechodom (dedením), žiadny iný spôsob nadobudnutia vlastníctva neprichádza do úvahy a absolútne už nie vydaním osvedčenia o vydržaní, pričom správny orgán v rozhodnutí ani neuviedol deň, ktorým navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k pozemkom vydržaním a návrh mal obsahovať aj skutočnosti o splnení podmienok vydržania ustanovených osobitným predpisom (Občianskym zákonníkom), je potrebné uviesť, že správny orgán nerozhodol - nepotvrdil nadobudnutie vlastníctva vydržaním podľa § 11 zákona č. 180/1995 Z. z., ale rozhodoval podľa § 12 ods. 1 písm. b) citovaného zákona a potvrdil, že pozemky sú vo vlastníctve inej osoby. Právna úprava (zákon č. 180/1995 Z. z.) pritom nevylučovala, aby podiely na spoločnej nehnuteľnosti boli členmi nadobudnuté na základe osvedčenia vydržania vlastníckeho práva, ktoré má len deklaratórne účinky. Opätovne treba zdôrazniť, že vlastnícke právo členov urbáru (PS) k spoločným nehnuteľnostiam zostalo v zmysle zákona č. 2/1959 Zb. zachované a spoločné lesy prešli len do obhospodarovania štátnej lesnej organizácie alebo družstva. Keďže členovia urbáru neboli v PKV ■■■ kat. úz. ■■■ ■■■ menovite zapísaní, ale týchto urbár evidoval v tzv. urbárskej knihe, ktorá sa však nezachovala, tak notárskou zápisnicou (N 391/2003, Nz 92217/2003 došlo k obnoveniu urbárskej knihy s prihladením na prevody medzi členmi urbáru tak, ako to bolo zdokumentované vo vyhláseniach, ktoré tvorili prílohu notárskej zápisnice. Uvedeným postupom členovia PS preukazovali veľkosť svojich podielov v súlade s § 5 ods. 4 zákona č. 180/1995 Z. z. Aj v tomto prípade sú preto námietky navrhovateľa nedôvodné.»

Predmetom prieskumu ústavného súdu v tomto konaní je ústavná udržateľnosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vydaného v rámci správneho súdnictva. Z tohto hľadiska má pre posudzovanie veci sťažovateľa zásadný právny význam skutočnosť, že kľúčovou úlohou najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo „preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu“, teda preskúmať, či okresný úrad pri „riešení“

konkrétnych otázok vymedzených návrhom na preskúmanie rozhodnutia rešpektoval príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, ako aj to, či sa krajský súd ako prvostupňový správny súd v odôvodnení svojho rozsudku z 30. septembra 2015 náležitým (ústavne akceptovateľným) spôsobom vysporiadal so všetkými pre prejednávanú vec relevantnými námietkami.

Najvyšší súd v napadnutom rozsudku predovšetkým uviedol:

„Obnova práv podielových spoluvlastníkov bola vykonaná na základe dedičských rozhodnutí, notárskou zápisnicou o osvedčení vyhlásenia o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam, dokumentmi a listinami preukazujúcimi nielen právne nástupníctvo, ale aj obnovu spoločenstva Bývalého urbárskeho spoločenstva. Spoločenstvo opiera svoju aktívnu legitímáciu o listinu - Osvedčenie vydané formou notárskej zápisnice N 391/2003 NZ 92217/2003 - osvedčením o vyhlásení o vydržaní vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorým bolo vyhlásené, že všetci bývalí účastníci uvedení v tejto notárskej zápisnici, sú členmi pozemkového spoločenstva s názvom Bývalé urbárske spolumajiteľstvo [REDACTED] - pozemkové spoločenstvo [REDACTED] a spoluvlastníci spoločných nehnuteľností, ktoré boli pôvodne zapísané v pozemkovej knihe k. ú. [REDACTED] [REDACTED] vo vl. [REDACTED] ako mpč. [REDACTED].

Predmetná notárska zápisnica je v zmysle § 4 Notárskeho poriadku verejnou listinou. Ide v nej o procesný úkon, ktorým sa osvedčuje hmotnoprávny úkon. Verejná listina ako taká potvrdzuje, že ide o nariadenie alebo vyhlásenie orgánu, ktorý listinu vydal, a ak nie je dokázaný opak, tak potvrdzuje pravdivosť toho, čo sa v nej osvedčuje. Na verejnú listinu, teda aj na predmetnú notársku zápisnicu sa aplikuje vyvrátiteľná domnienka pravdivosti obsahu listiny. Pokiaľ sa však v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim zistia údaje odporujúce skutočnostiam, z ktorých vychádzalo notárske osvedčenie, môže správny orgán vydať rozhodnutie, ktorým takéto osvedčenie stráca platnosť a verejnou listinou slúžiacou ako podklad pre zápis do katastra nehnuteľností sa stáva toto rozhodnutie. Správny orgán však nezistil údaje odporujúce skutočnostiam, a preto takého rozhodnutie nevydal. Ako je zrejmé z obsahu spisu navrhovateľ Mesto Vysoké Tatry sa v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11 C/147/207 domáhal určenia neplatnosti osvedčenia, pričom uvedená žaloba bola zamietnutá z dôvodu

nedostatku právneho záujmu na takomto určení, nakoľko na určení neplatnosti procesného úkonu neexistuje naliehavý právny záujem. Takisto ani predložené konfiškačné rozhodnutie nebolo skutočnosťou, ktorá by mohla byť považovaná za spôsobilú spochybníť správnosť údajov, z ktorých malo notárske osvedčenie vychádzať. Ako vyplynulo z obsahu administratívneho spisu rozhodnutím Konfiškačnej komisie v Poprade číslo M-47/46-III zo dňa 08. 08. 1946 rozhodla komisia na svojom zasadnutí, že Bývalí urbarialisti obce [REDACTED] obyvatelia v obci [REDACTED] sú osobami nemeckej národnosti a v dôsledku toho podľa ustanovenia písm. a) ods. 1 a odseku 10 § 1 nariadenia č. 104/1945 v znení nariadenia číslo 64/46 Sb. pokladá sa ich majetok za skonfiškovaný dňa 01. 03. 1945. Toto rozhodnutie sa týkalo menovite poľnohospodárskeho majetku v katastrálnom území [REDACTED] a nie v katastrálnom území [REDACTED]. Konfiškačné rozhodnutie sa týkalo menovite pôdohospodárskeho majetku katastrálneho územia [REDACTED] a toto rozhodnutie je konečné. Správny orgán v konaní nebol oprávnený skúmať správnosť konfiškačného rozhodnutia. Odvolací súd zhodne ako krajský súd dospel k záveru, že správny orgán postupoval v danej veci v intenciách citovaných právnych noriem, pre svoje rozhodnutie si zadovážil dostatok skutkových podkladov, na základe ktorých náležitým spôsobom zistil skutočný stav veci a aplikáciou relevantných zákonných ustanovení zo skutkových zistení vyvodil správny právny záver, a preto krajský súd nepochybil, keď potvrdil preskúmané rozhodnutie odporcu. Odvolací súd zdôrazňuje, že navrhovateľ nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosti a skutkový stav, ktorý bol zistený správnym orgánom, a s ktorým sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie odporcu je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci.

Preto ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup, ako aj rozhodnutie správneho orgánu považoval za súladný so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporcu, považovať za správne.

Zároveň v súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľa konštatuje, že tieto vo svetle vyššie uvedeného nepovažoval za dôvodné, nakoľko navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by záver o zákonnosti rozhodnutia a postupu vyvrátili, a teda neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmajúc napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako i obsah súdneho a administratívneho spisu v rozsahu odvolania, ktorým navrhovateľ namietal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia konštatuje, že argumentácia navrhovateľa nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých krajský súd potvrdil napadnuté rozhodnutie odporcu. Krajský súd sa v odôvodnení rozsudku podrobným spôsobom vysporiadal s námietkami, a to citáciou dotknutých právnych noriem, ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávaný prípad a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde.“

Vychádzajúc z citovaných častí rozhodnutia okresného úradu zo 4. júla 2014, ako aj rozsudku krajského súdu z 30. septembra 2015 a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nemôže podľa názoru ústavného súdu obstať záver o tom, že členovia pozemkového spoločenstva presne identifikovaní vo výroku rozhodnutia správneho orgánu zo 4. júla 2014 sú súčasne aj podielovými spoluvlastníkmi sporných pozemkov.

Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Všeobecné zásady vykonávania a hodnotenia dôkazov v správnom konaní upravuje ustanovenie § 34 Správneho poriadku, pričom v ďalších ustanoveniach (§ 35 až 38) sú upravené dôkazy a spôsoby ich vykonávania, ktorých výpočet nie je taxatívny a správny orgán môže použiť aj ďalšie dôkazy, ktoré môžu prispieť k objasneniu skutočného stavu vecí.

Podľa § 34 ods. 1 Správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav vecí a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 34 ods. 2 Správneho poriadku dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka.

Podľa § 34 ods. 3 Správneho poriadku účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

Podľa § 34 ods. 4 Správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správne mu orgánu.

Podľa § 34 ods. 5 Správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 34 ods. 6 Správneho poriadku skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne mu orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať.

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

V zmysle § 34 ods. 5 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku je správny orgán povinný vyhodnotiť každý dôkaz samostatne a potom všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Povinnosťou správneho orgánu je rovnako vyhodnotiť dôkaz v rozhodnutí náležite odôvodniť, a to v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ktorú však nemožno stotožňovať s ľubovôľou. Dôležité je rovnako aj to, aby správny orgán uviedol to, aké dôkazy boli vykonané a ako ich správny orgán vyhodnotil, pričom rovnako musí náležitým spôsobom zdôvodniť, ktoré skutočnosti má dokazovaním za jednoznačne preukázané a prečo niektoré dôkazy neboli vykonané. Ak takýto postup správneho orgánu nepredchádza

vydaniu jeho rozhodnutia, tak treba takéto rozhodnutie správneho orgánu považovať za nepreskúmateľné.

Pokiaľ správny orgán dospel v citovanom rozhodnutí zo 4. júla 2014 k záveru, že členovia pozemkového spoločenstva presne identifikovaní vo výroku tohto rozhodnutia sú súčasne aj podielovými spoluvlastníkmi sporných pozemkov, bolo jeho povinnosťou tento svoj záver náležitým spôsobom odôvodniť.

Okresný úrad v rozhodnutí zo 4. júla 2014 zdôraznil, že zrušením urbáru zákonom Slovenskej národnej rady č. 2/1958 Sb. n. SNR o úprave pomerov a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov zostalo „vlastníctvo podielnikov zachované“. Na podklade tejto premisy bolo preto úlohou správneho orgánu odôvodniť právne nástupníctvo členov pozemkového spoločenstva po pôvodných „podielnikoch“, teda vysporiadať sa s tým, ako členovia pozemkového spoločenstva, ktorí sú uvedení vo výrokovej časti rozhodnutia zo 4. júla 2014, vstúpili do práv a povinností po pôvodných urbárikoch vrátane identifikácie samotných pôvodných urbárikov. Vo všeobecnosti je právnym nástupcom totiž ten, kto vstupuje do práv a povinností právneho predchodcu na základe skutočností ustanovených hmotným právom. K záveru o tom, kto je právnym nástupcom, nemožno dospieť bez riadnej identifikácie pôvodného subjektu (jednotlivých pôvodných urbárikov), od ktorého sa nástupníctvo odvádza.

Keďže rozhodnutie okresného úradu zo 4. júla 2014 v odôvodnení neidentifikuje mená pôvodných urbárikov, chýba v ňom zásadný podklad, ktorý by umožňoval správne orgánu vysporiadať sa s otázkou právneho nástupníctva, a tým aj existenciou podielového spoluvlastníctva členov pozemkového spoločenstva k sporným pozemkom. Záver okresného úradu o tom, že spoluvlastníctvo k sporným pozemkom členov pozemkového spoločenstva bolo preukázané právnym nástupníctvom, s ktorým sa všeobecné súdy stotožnili vo svojich rozhodnutiach, je preto minimálne predčasný a zároveň aj zmätočný.

Na tomto predbežnom závere nemení nič ani skutočnosť, na ktorú poukázal vo svojom rozhodnutí krajský súd, a síce, že mená pôvodných urbárikov sú obsiahnuté v „Zozname vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti“, keďže v samotnom rozhodnutí správneho orgánu absentujú skutočnosti o tom, či dôkaz v tomto kontexte bol vôbec vykonaný a ako bol zo strany správneho orgánu vyhodnotený pri náležitom odôvodnení v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov.

Okresný úrad v rozhodnutí zo 4. júla 2014 súčasne poukazuje aj na to, že podielové spoluvlastníctvo členov pozemkového spoločenstva bolo preukázané nielen právnym nástupníctvom, ale rovnako aj vydržaním vlastníckeho práva. Odkazuje pritom na notársku zápisnicu zo 14. októbra 2003, ktorou došlo podľa jeho názoru k obnoveniu urbárskej knihy a súčasne k osvedčeniu „veľkosti podielov pôvodných spoluvlastníkov, resp. ich právnych nástupcov“.

Notárska zápisnica zo 14. októbra 2003 je osvedčením vyhlásenia o vydržaní vlastníctva vydaným v zmysle § 63 Notárskeho poriadku, prostredníctvom ktorého sa osvedčilo, že členovia pozemkového spoločenstva sú „spoluvlastníkmi spoločných nehnuteľností“ (citované z notárskej zápisnice zo 14. októbra 2003) pôvodne zapísaných v pozemkovej knihe k. ú. [REDACTED] vo vl. [REDACTED] ako mpč. [REDACTED].

Notárskou zápisnicou osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníctva sa vo všeobecnosti osvedčuje nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním, teda osvedčuje sa originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k určitej nehnuteľnosti. Ide pritom o nadobudnutie vlastníckeho práva na základe inej skutočnosti ustanovenej zákonom, pričom inštitút vydržania vlastníckeho práva je spojený s jeho nadobudnutím v dôsledku kvalifikovanej držby veci vykonávanej po zákonom ustanovenu dobu.

Pokiaľ správny orgán dospel k záveru, že notárskou zápisnicou zo 14. októbra 2003 došlo k „obnoveniu urbárskej knihy“ a tým aj k osvedčeniu veľkosti podielov pôvodných spoluvlastníkov, resp. pôvodných urbárikov, nevysvetlil, na podklade akých skutočností k tomuto záveru dospel, a preto jeho rozhodnutie zo 4. júla 2014 je aj v tejto časti

nepreskúmateľné. Notárska zápisnica osvedčujúca vydržanie ako originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva k nehnuteľnosti totiž už zo svojej podstaty nemôže zároveň automaticky osvedčovať veľkosť podielov „pôvodných urbárikov“, keďže osvedčuje len hmotnoprávny úkon (vydržania), na podklade ktorého svedčí vlastnícke právo určitému subjektu – v konkrétnych okolnostiach veci súčasným členom pozemkového spoločenstva.

Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že úlohou správneho orgánu je jednotlivé dôkazy hodnotiť osobitne, ako aj vo vzájomnej súvislosti. Samotný proces hodnotenia dôkazov ovládaný zásadou voľného hodnotenia dôkazov predstavuje zložitý myšlienkový postup, pri ktorom na základe logických úsudkov a po starostlivom uvážení všetkých dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia správnym orgánom. Pokiaľ ide o zásadu voľného hodnotenia dôkazov, zákon neurčuje a ani nemôže určiť pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať pri hodnotení ich vzájomnej súvislosti. Iba správny orgán posudzuje vierohodnosť dôkazných prostriedkov a rozhodne o ich osvedčení ako dôkazu (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 151/2010 z 24. marca 2011).

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa správny súd zásadne obmedzí len na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sžo 151/2010 z 24. marca 2011).

Pokiaľ rozhodnutie správneho orgánu trpí nedostatkom riadneho odôvodnenia, bráni zároveň správne mu súdu preskúmať, či je záver, ku ktorému správny orgán dospel, vôbec logicky možný.

Ústavný súd, posudzujúc obsah zásadnej argumentácie sťažovateľa, ako aj dotknutej časti spisovej dokumentácie dospel na podklade dosiaľ uvedeného k záveru, že okresný úrad sa vysporiadal s otázkou aktívnej vecnej legitímácie členov pozemkového spoločenstva v konaní vedenom pod sp. zn. C-175/2005 ústavne nekonformným spôsobom. Jeho záver

o preukázaní spoluvlastníctva jednotlivých členov pozemkového spoločenstva na podklade právneho nástupníctva a vydržania nie je riadne odôvodnený, a preto aj nepreskúmateľný.

Ústavný súd zdôrazňuje, že pokiaľ otázka aktívnej vecnej legitímácie nie je zo strany správneho orgánu náležite preskúmaná a odôvodnená, nemôže dôjsť ani k naplneniu zmyslu ustanovenia § 12 ods. 1 písm. b) zákona o usporiadaní vlastníctva k pozemkom, ktoré spočíva v odstránení rozporov údajov zapísaných v evidencii vlastníckych práv so stavom skutočným.

Predpokladaným výsledkom návrhu podaného podľa § 12 ods. 1 písm. b) je vydanie verejnej listiny, ktorou bude potvrdené vlastnícke právo jednotlivých členov pozemkového spoločenstva a ktorá bude verejnou listinou spôsobilou na vykonanie záznamu v katastri nehnuteľností. Výsledok konania o návrhu podľa § 12 zákona teda v prípade kladného rozhodnutia zasahuje do práv zapísaného vlastníka sporných nehnuteľností. Z uvedeného dôvodu je preto nevyhnutné, aby otázka aktívnej vecnej legitímácie bola zo strany príslušného správneho orgánu riadne zodpovedaná. V opačnom prípade totiž hrozí vznik prípadnej ďalšej krivdy na úkor subjektu, ktorému skutočne svedčí vlastnícke právo (m. m. I. ÚS 350/09, II. ÚS 7/2014).

Pokiaľ správny orgán v odôvodnení rozhodnutia zo 4. júla 2014 síce uviedol dôkazy (notárska zápisnica zo 14. októbra 2003, zmluva uzavretá s grófom ██████████ zápis v PKV ██████████ k. ú. ██████████ rozhodnutie pozemkového úradu Poprad o reštitučných nárokoch spoluvlastníkov spoločných nehnuteľností), z ktorých vychádzal pri formulovaní záveru o tom, že jednotliví členovia pozemkového spoločenstva sú spoluvlastníkmi sporných pozemkov (pôvodne zapísaných v pozemkovej knihe k. ú. ██████████ vo vl. ██████████ ako mpč. ██████████), ale tento svoj záver náležitým spôsobom neodôvodnil, treba považovať jeho rozhodnutie za nepreskúmateľné. Účastník správneho konania má totiž právo na také odôvodnenie správneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkové otázky súvisiace s predmetom správneho konania.

„ESLP“) v konaní o sťažnostiach podľa čl. 34 dohovoru. Tejto skutočnosti zodpovedá aj bohatá judikatúra ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej (v podstatnom) je úlohou všeobecného súdu odpovedať v odôvodnení svojho rozhodnutia na konkrétne námietky účastníka konania a dať jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako ESLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Ústavný súd konštatuje, že aj napriek tomu, že sťažovateľ námietku „*zacomponovania nehnuteľností vytvorených z pôvodnej mpč.* [REDAKČIA] *evidovanej v PKV* [REDAKČIA] *k. ú.* [REDAKČIA] do rozhodnutia správneho orgánu a tým nepriamo aj námietku nedostatočného vysporiadania sa okresného úradu s aktívnou vecnou legitimáciou vo vzťahu k uplatňovanému nároku na potvrdenie vlastníctva k pôvodnej mpč. [REDAKČIA] v napadnutom konaní vzniesol, najvyšší súd sa ňou vôbec nezaoberal. Podľa ústavného súdu v konkrétnych okolnostiach posudzovanej právnej veci odvolacia námietka (námietku sťažovateľ predostrel aj v konaní pred krajským súdom, pozn.) sťažovateľa signalizovala možnosť jej podstatného vplyvu na právne posúdenie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, keďže v ňom absentovalo odôvodnenie aktívnej vecnej legitimácie, ktorá je kardinálnou a primárnou otázkou, s ktorou sa príslušný správny orgán musí ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadať v každom správnom konaní.

Za uvedených okolností bolo preto ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu na uvedenú námietku sťažovateľa primeraným, a teda ústavne konformným spôsobom reagovať. Najvyšší súd sa však touto právnou argumentáciou sťažovateľa vôbec nezaoberal, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie podľa názoru ústavného súdu arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu, ktorými potvrdil preukázanie aktívnej vecnej legitímácie členov pozemkového spoločenstva ako základného predpokladu úspešného si uplatnenia nárokov v príslušnom správnom konaní, nie sú ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom odôvodnené, a preto sú v rozpore s požiadavkami vyvoditeľnými zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd (bez potreby zaujať meritórne závery aj k ďalším námietkam sťažovateľa súvisiacim s namietaným porušením jeho v sťažnosti označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) dospel k záveru, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu (bod 1 výroku tohto nálezu).

Keďže napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo podľa záverov ústavného súdu k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil mu vec na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde; bod 2 výroku tohto nálezu]. V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom ktorý predchádzal jeho vydaniu

V súlade s čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy ústavný súd konštatuje, že táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom (najmä Občiansky súdny poriadok) splnených podmienok na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Výklad ustanovení Občianskeho súdneho poriadku zo strany súdu pri rozhodovaní o splnení podmienok na podanie opravného prostriedku proti neprávoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej správy musí rešpektovať ústavné garancie práva na súdnu ochranu. Pri samotnom prieskume rozhodnutia orgánu verejnej správy správnym súdom sa uplatňujú princípy vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (porov. napr. IV. ÚS 102/08, II. ÚS 307/2014).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľovi nebolo postupom najvyššieho súdu odopreté právo podať opravný prostriedok proti neprávoplatnému rozhodnutiu orgánu verejnej správy a ani podať odvolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Najvyšší súd sa podaným odvolaním zaoberal v zmysle dodržania procesného postupu upraveného Občianskym súdnym poriadkom a svoje závery formuloval v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu, t. j. vo veci rozhodol.

Zároveň však platí, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho v rámci správneho súdnictva neboli vzhľadom na jeho obsah (resp. obsah právnych záverov) dodržané princípy vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy vzťahujúce sa aj na správne súdnictvo (pozri závery ústavného súdu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti II.1 tohto nálezu). Keďže ústavný súd vyslovil

porušenie sťažovateľovho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, nepovažoval aj vzhľadom na závery prezentované v predchádzajúcom bode za ústavne nevyhnutné vysloviť osobitne aj porušenie sťažovateľovho práva garantovaného čl. 46 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, ústavný súd odvolávajúc sa na svoju doterajšiu judikatúru (napr. IV. ÚS 119/07 alebo IV. ÚS 383/08) k tomu uvádza, že čl. 1 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu, ktorý sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Článok 1 ods. 1 ústavy je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné vysloviť porušenie tohto článku ústavy vo výrokovvej časti tohto nálezu (m. m. IV. ÚS 308/2011).

Ústavný súd preto časti sťažnosti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenie práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy a čl. 1 ods. 1 ústavy nevyhovet (bod 4 výroku tohto nálezu).

II.3 K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu

Z obsahu sťažnosti a predovšetkým z charakteru sťažnostnej argumentácie možno vyvodiť, že sťažovateľ zjavne spochybňuje ústavnú udržateľnosť rozhodnutia správneho súdu z pohľadu záruk obsiahnutých v práve na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. V petite sťažnosti sťažovateľ namieta aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého obsahom sú dve relatívne samostatné práva (súčasti), a to právo na verejné

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v prítomnosti účastníka a právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom (m. m. II. ÚS 499/2012).

Obsahom citovaného základného práva však nie je právo na súdnu ochranu ani právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré tvoria kľúčový obsahový komponent práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Prihliadajúc na obsah sťažnosti a sťažnostnú argumentáciu, ústavný súd konštatuje, že k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu dôjsť nemohlo.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyhovet (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava, v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2017 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) a za 1 úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 (podanie vyjadrenia doručeného 28. augusta 2018). Vzhľadom na skutočnosť, že vyjadrenie doručené ústavnému súdu

9. augusta 2018 neobsahovalo novú argumentáciu, ktorou by sťažovateľ podporil záver o ústavnej neudržateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu, ústavný súd úhradu trov konania za tento úkon sťažovateľovi nepriznal.

Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2016 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky vo výške 884 € (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 147,33 € a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 8,84 €).

Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2017 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky vo výške 921 € (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 153,50 € a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 9,21 €).

Ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľovi za 2 úkony právnej služby v roku 2017 v zmysle § 11 ods. 3 spolu v sume 294,66 €. K tomu priznal režijné paušály v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 17,68 €. Ústavný súd ďalej priznal úhradu trov právneho zastúpenia sťažovateľovi za 1 úkon právnej služby vykonaný v roku 2018 (vyjadrenie doručené ústavnému súdu 28. augusta 2018) v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky v sume 153,50 €. Ústavný súd k tomu priznal režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 9,21 €. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH, celková úhrada trov konania po jej zvýšení o 20 % predstavuje sumu 570,06 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP).

S prihliadnutím na § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s napadnutým rozsudkom

krajského súdu, o ktorom ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. IV. ÚS 150/2018 zo 6. marca 2018, zanikne nadobudnutím právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018